

Er ref: N2015/08441/RS

2016-02-11

Näringsdepartementet
Att: Registrator

Yttrande angående Ändring i rennäringsförordningen

Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige välkomnar förslaget till ändring av 3 § rennäringsförordningen till förmån för fast boende i landet. Sedan den så kallade fjälljaksreformen genomfördes 1993 har jakttrycket på ripor blivit alltför stort. Detta gäller främst dalripan, men vissa perioder har även fjällripan pressats av ett för högt jakttryck. Detta framgår av Svensk Fågeltaxerings så kallade standardrutter som är jämnt spridda över landet och där ett stort antal rutter i fjällvärlden inventeras varje år. Sedan millennieskiftet har dalripan haft en stadigt nedåtgående trend. Utvecklingen för fjällripan var lika allvarlig de första tio åren på 2000-talet men därefter syns en återhämtning för denna högfjällsart under de senaste åren. Vi anser därför att jakttrycket måste minskas, såväl när det gäller antalet jaktdygn som antalet jägare. Till de ovan nämnda problemen ska även läggas att många utländska jägare har en annan syn på jaktetik och en annan jaktkultur. Därför stöder vi förslaget till ändring av upplåtelseformerna av småviltjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen. Samtidigt efterlyser vi en fortsatt utveckling mot en adaptiv förvaltning av de fågelpopulationer som är föremål för denna jakt.

Till skillnad från Jordbruksverket anser Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige att det finns tydliga negativa effekter av fjälljakten på småviltstammarna. I en slutrapport från 19 december 2013 skriver Jordbruksverket att det inte finns några belägg för märkbara negativa effekter på småviltstammarna, rennäringen och naturmiljön. När det gäller småviltstammarna anser vi att Jordbruksverket har fel, och det tydligaste exemplet på detta är utvecklingen för dalripan.

Det är naturligtvis flera olika faktorer som påverkar fjällvärldens fågelliv. Inte minst har forskarna på senare tid pekat på följderna av klimatets förändring. Vi ser en storskalig tillbakagång av arter som är anpassade till ett svalare klimat. Många av fjällvärldens karaktärsfåglar, exempelvis blåhake, fjällvråk och rödvingetrast har tydligt nedåtgående trender. Klimatförändringen ensamt kan emellertid inte förklara dalripans långvariga

minskning. Enligt Svensk Fågeltaxering har den haft en genomsnittlig minskningstakt på mer än 7 % per år sedan slutet av 1990-talet, och beståndet har i grova drag halverats under denna tid. Den population som tidigare fanns i Norrlands skogs- och kustland är numera nästan helt borta. Utvecklingen i Norge är likartad, vilket fått till följd att både dalripa och fjällripa nu blivit rödlistade i Norge.

Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige har vid ett par tidigare tillfällen begärt att starten på ripjakten flyttas från 25 augusti till 10 september (då jakten startar i Norge). Anledningen är dels att jaktrycket blir alltför stort med en tidig jaktstart, dels – och framför allt – att det inte är etiskt acceptabelt att jaga ripa när många av kycklingarna ännu inte är färdigutvecklade. Om föräldrafågeln skjuts, får kycklingarna betydligt sämre förutsättningar att klara sig.

Vi anser också att jakttiden måste kortas i den andra änden. Idag är det tillåtet att jaga ripa till 31 mars i Lappland. Även detta anser vi strida mot goda jaktetiska principer. EU:s fågeldirektiv säger att jakt normalt får förekomma till 31 januari, vilket vi anser vara en både framsynt och biologiskt väl grundad avvägning. Fåglar som klarat sig genom midvintern kan sägas utgöra det kapital som ska förräntas den kommande häcknings-säsongen. Detta måste även gälla ripjakten. Dessutom har riporna mycket stor betydelse under senare delen av vintern för rovfåglar som jaktfalk och kungsörn. För dessa kan födotillgången under senvintern vara avgörande för om de ska gå till häckning eller inte. Därför borde även ripjakten avslutas sista januari. Men med tanke på att det finns en lång tradition när det gäller ripjakt vintertid, kan vi möjligen tänka oss att slutdatum för ripjakten sätts till den sista februari, vilket var det stoppdatum som gällde tidigare.

Detta remissvar har utarbetats av Anders Wirdheim, ansvarig för frågor som rör fågelskydd, naturvård och jakt.

För Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige

Halmstad dag som ovan

Dennis Kraft
ordförande

Anders Wirdheim
fågelskydd och information